

Pericopa Nițavim-VaYelech - Ce a mai rămas de citit din Tora? [anul 5779]

Această pericopă este prima din cele patru cu care se încheie cartea de Tora: Nițavim, VaYelech, Haazinu și VeZot Habracha. Toate sunt pericope foarte scurte căroră, din păcate, nu li se acordă atenția cuvenită din cauza perioadei în care sunt citite și anume *lamim Noraim* ימים נוראים, (zile decisive) adică perioada de sărbători din luna Tișrei (Roș Hașana, Iom Kipur și Sucot). Toată atenția și toate pregătirile sunt acordate exclusiv sărbătorilor, în timp ce pericopele sunt, putem spune, neglijate. Noi vom încerca să luminăm câteva colțuri mai întunecate ale acestor pericope. Este doar știut că, de multe ori, cele mai importante lucruri sunt păstrate pentru la sfârșit, astfel că lectura pericopelor ne obligă întotdeauna la o atenție specială.

Aceste patru pericope se petrec în ultimele zile din viața lui Moșe Rabenu și aici se încheie toată Tora. Din cele 613 mițvot (porunci) 611 au fost deja date (rămân două care vor fi date tocmai în aceste pericope). Evenimentele care încep de la pericopa VaYelech și până la sfârșit se desfășoară chiar în ultima zi din viața lui Moșe.

Pericopa Nițavim se citește întotdeauna de Șabat înainte de Roș Hașana. Într-adevăr se potrivește: „Voi vă înfățișați astăzi toți ...” (Deuteronom 29:10). În această zi noi ne înfățișăm cu toții în fața lui Kadoș Baruch Hu pentru ziua judecării *Iom Hadin* יום הדין. Această pericopă conține iarăși ziceri de mustrare chiar deosebit de gravă (*tochecha* תוכחה). Pedepsele care vin sunt amenințări atât pentru întregul pământ cât și pentru poporul Israel.

Pe pământ: „Sulf și sare, toată țara (va fi) un incendiu, nu vei semăna și nu va rodi, nu va crește nici iarbă în ea, ca surparea Sodomei și Gomorei (Sdom și Amora), Admei (Adma) și Țvoim-ului, pe care le-a distrus Dumnezeu în mânia și în furia Lui” (Deuteronom 29:23). Pedepse și pe poporul evreu: „Și Dumnezeu i-a gonit din pământul lor cu mânie și cu furie și cu urgie mare și i-a aruncat într-o altă țară chiar în aceeași zi” (Deuteronom 29:28).

Spre deosebire de pericopa Ki tavo, această pericopă deschide o poartă pentru *teșuva* תשובה (un fel de căință) și promite „Și va fi așa că vor veni peste tine toate lucrurile acestea și binecuvântarea și blestemul” (Deuteronom 30:1). Va veni și binecuvântarea cât și blestemul, însă spre deosebire de finalul jalnic din lista din pericopa Ki tavo (Deuteronom 28:68), pericopa Nițavim (precum și pericopa Bechukotai care se termină cu o consolare) ne spune că legătura între poporul Israel și Hakadoș Baruch Hu este eternă și nu poate fi dezlegată de nici una dintre părți. Este adevărat că poporul evreu a fost expulzat într-o altă țară, însă nu este vorba despre o aruncare oarecare de genul unei aruncări la gunoi, despre ceva care nu mai interesează pe vecie și nu mai așteptăm ca cineva să vină și să o ia. Din *galut*, adică din exod, va veni *teșuva*, pocăința și reîntoarcerea în țară. Aceasta este adevărata consolare.

Pericopa următoare, VaYelech, este cea mai scurtă pericopă din Tora și este o esențializare a întregii Tora. Pericopa se petrece în ultima zi din viața lui Moșe Rabenu, după cum putem înțelege din versetul „Eu astăzi am o sută douăzeci de ani și Domnul mi-a zis: Tu nu vei trece Iordanul acesta” (Deuteronom 31:2). Chiar în aceeași zi, Moise primește ultima lui profeție. Ea nu este deloc optimistă. Domnul prevestește și îl avertizează pe Moise că, după moartea lui, poporul Israel va păcătuși și, în consecință, va suferi de toate relele anticipate de blestemele amintite. Moise se desparte de poporul evreu și își încheie viața scriind cartea de Tora: „Și Moise a scris Toraua aceasta și a dat-o Cohanimilor, fii lui Levi, care purtau Aron Habrit (chivotul legământului) și tuturor bătrânilor din

Israel” (Deuteronom 31:9).

După aceea Moise trece prin fiecare trib și le predă Șirat (cântarea) Haazinu (ascultați!) și binecuvântarea personală fiecărui trib. După midraș, el predă fiecărui trib și o copie a cărții de Tora. Cu alte cuvinte, Moise a reușit să depună admirabilul efort de a scrie 13 copii de Tora în aceeași zi.

În pericopa VaYeLech sunt formulate ultimele două *mițvot*. Acestea au fost scrise în ultimele zile și sunt un fel de încercare disperată de a evita catastrofele viitoare, prevestite de Domnul. Prima este scrierea cărții de Tora, despre care ni se spune că „nu în ceruri este ... și nu dincolo de mare” (Deuteronom 30:12-13). Cu alte cuvinte, Toraua nu trebuie văzută ca un text scris oarecare, ea trebuie să fie aproape de fiecare, pentru ca fiecare să o țină minte să o păstreze. Aceasta este *mițva* personală din cele două. A doua este publică și anume *mițva* Hakhel הלקה, (adună poporul!) care spune să adune tot poporul odată la șapte ani și să le citească cartea de Tora. *Mițva* personală de a învăța Tora zi și noapte și *mițva* publică de a citi în public odată la șapte ani, ambele au ca scop evitarea repetării păcatelor comise de poporul Israel, cu toate că Toraua ne spune că ele se vor petrece și vor aduce consecințe dezastruoase. Chiar și Moise le spune triburilor: „Că eu știu bine cât ești de răzvrătit și că ai gâtul țepăn, căci dacă acum, când mai sunt în viață, v-ați răzvrătit împotriva Domnului, cu atât mai mult o veți face după moartea mea”. (Deuteronom 31:27).

Moise a adunat toate triburile și le-a dat Șirat Haazinu sperând că toate aceste acțiuni, mustrarea, atenționarea, cartea de Tora la fiecare trib, citirea Torei odată la șapte ani, poate acestea vor aduce acel plus de înțelepciune care să prevină căderea în păcat a poporul evreu . Dar el știe foarte bine că toate acestea nu vor ajuta și poporul Israel se va îndepărta de drumul cel bun.

„Adunați la mine pe toți bătrânii triburilor voastre și pe supraveghetori, iar eu vă voi spune aceste cuvinte și o să iau cerurile și pământul ca martori împotriva lor, pentru că știu că după moartea mea vă veți strica de tot și vă veți abate de la calea pe care v-am poruncit-o și vă va ajunge răul la sfârșitul zilelor pentru că veți face răul în ochii Dumnezeului ca să-L înfuriați prin faptele mâinilor voastre; Și Moise a turnat în urechile tuturor celor din obștea Israelului cuvintele cântării acesteia, până la sfârșitul lor”.(Deuteronom 31:28-30).

Cântarea aceasta este ultima apariție a lui Moise în fața tuturor evreilor. Se poate ca binecuvântările care apar în capitolul următor, să se fi spus înainte de cântare sau după cântare, însă oricum nu s-au spus în fața tuturor evreilor, ci fiecare binecuvântare în fața tribului respectiv. Cu cuvintele acestei cântări pe care a primit-o ca testament de la Domnul, Moise se desparte de poporul Israel, cu deplina cunoștință despre destinul greu care-l așteaptă în viitor.

[Dar totuși, putem observa și partea extraordinar de frumoasă a cântării și a binecuvântărilor către triburi rostite de Moise, care ne oferă ocazia să terminăm această citire a cărții de Tora cu veselie și bucurie.](#)